

Comentariul poeziei Fantana scrisa de Ion Caraion - a treia parte

Intruziunea metalului confera lumii o nota alienanta, tipica pentru mentalitatea artistului sfasiat de contradictii, mentalitatea artistului sfasiat de contradictii, mentalitate care n-a incetat sa se radicalizeze de la romantism incoace, trecand prin simbolism, expresionism si experientele avangardiste. Simetria compozitionala pare afectata de prezenta ultimului vers: "Si asta ma mahneste, Horatiu", in care exegetii au vazut, de regula, un gratuit apelativ ironic, fara nici o legatura cu Horatiu (Emil Manu, Eseu despre generatia razboiului, Ed Cartea Romaneasca, 1978).

Insa, mai degraba, in acest ultim rand s-ar cere cautat sensul programatic al poeziei, continutul dramei cuvantului. Estetica horatiana era una a armoniei, care avansa imbinarea talentului (ingenium) cu mestesugul (ars), astfel incat natura si creatia (ceea ce numea Ion Barbu "jocul secund") sa ramana in echilibru.

Privind astfel lucrurile, "Fantana" se ofera lecturii ca un dialog implicit intre arte poetice -una clasicista si alta moderna. Scopul lui Horatiu era de a supune libertatea de creatie unui canon estetic vizand perfectiunea. Scopul postromanticilor marturiseste o tragedie gnoseologica dar si ontologica. Pe de o parte, cunoasterea lor s-a largit, ingloband si categoriile negative ale existentei, criza in care a intrat omul in momentul in care a denuntat simplitatea codului clasicist, s-a adancit si asta l-a alienat si continua sa o faca Caraion o spune altcumva "asta ma mahneste".

Invocarea lui Horatiu functioneaza ca o recunoastere, poate epigonica dar sigur autoironica a faptului ca supralicitarea ideii de mestesug (ars) a dezechilibrat grav constiinta creatorului. Alte valori propune sensibilitatea moderna chiar daca ea insasi le contesta din interior - in nici un caz serenitatea cuprinsa in sintagma "utile dulci" a lui Horatiu. Pierderea increderii, sentimentul ca poetul este prizonierul materiei (de unde si versurile albe si libere), magia corupta (metamorfoza se petrece, dar rezultatul este "aluminium", nu aur) - toate acestea il mahnesc, il melancolizeaza fara leac pe lucidul scriitor contemporan.